

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Кж-06-000 131
Бања Лука, 26.12.2006. године

У ИМЕ НАРОДА!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Обрена Бужанина, као предсједника вијећа, мр Вељка Икановића, Горане Микеш, Желимира Барића и Фикрета Кршлаковића, као чланова вијећа, уз учешће записничара Софије Рибих, у кривичном предмету против оптуженог М.В. због кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва из члана 142 став 1 у вези са чланом 22 Кривичног закона Републике Српске-општи дио, одлучујући о жалби његовог браниоца мр М.Д., адвоката из Б.Л., изјављеној на пресуду Окружног суда у Бањој Луци бр. К-99/00 од 09.3.2006. године, након одржане јавне сједнице вијећа дана 26.12.2006. године у присуству Републичког тужиоца мр Н.В., оптуженог и његовог браниоца, донио је истог дана

ПРЕСУДУ

Дјелимичним уважавањем жалбе браниоца оптуженог М.В. и поводом те жалбе, а по службеној дужности преиначава се пресуда Окружног суда у Бањој Луци бр. К-99/00 од 09.3.2006. године, у правној оцјени дјела и одлуци о казни, тако што се радње оптуженог описане у изреци те пресуде правно квалификују као кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 у вези са чланом 22 Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, па се **оптужени М.В. за то кривично дјело осуђује на казну затвора у трајању од 15 (петнаест) година**, у коју му се *урачунава вријеме проведено у притвору од 25.12.1992. године до 28.7.1993. године и од 09.3.2006. године па надаље.*

У осталом дијелу првостепена пресуда остаје неизмијењена.

Образложење

Првостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци бр. К-99/00 од 09.3.2006. године оглашен је кривим М.В. због кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва из члана 142 став 1 у вези са чланом 22 Кривичног закона Републике Српске-општи дио и осуђен на казну затвора од 20 (двадесет) година, у коју му је урачунато вријеме проведено у притвору од 25.12.1992. године до 28.7.1993. године, обавезан је да плати трошкове кривичног поступка и паушала, а оштећени су са имовинскоправним захтјевом упућени на парницу.

Против ове пресуде жалбу је благовремено изјавио његов бранилац мр М.Д., адвокат из Б.Л., због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде кривичног закона

и одлуке о казни, са приједлогом да се жалба уважи, побијан апресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење или да се преиначи и оптужени ослободи за радњу под тачком 1. изреке и блаже казни.

Одговор на жалбу није поднесен, а Републички тужилац је писменим поднеском бр. Ктж-79/06 од 16.11.2006. године предложио да се жалба браниоца одбије као неоснована.

Код изјављене жалбе и датог приједлога странке и бранилац су остали и на јавној сједници.

Испитавши побијану пресуду у дијелу у коме се она побија жалбом и по службеној дужности, у смислу члана 376 Закона о кривичном поступку, овај суд је одлучио као у изреци из следећих разлога:

Кроз детаљну анализу побијане пресуде жалба развија тезу да је првостепена пресуда починила бројне пропусте, који се огледају у неразумљивој изреци, самом поступку доношења, оцјени изведених доказа, њиховом вредновању, анализи и на основу тога изведеним закључцима, а са образложењем које је дефектно у односу на изведене доказе али и само по себи неразумљиво. У томе налази почињену битну повреду одредаба кривичног поступка, а која је резултирала и погрешно и непотпуно утврђеним чињеничним стањем, које је узроковало и повреду кривичног закона.

Међутим, за овакве тврдње и на основу њих изведене закључке не може се наћи реално упориште у побијаној пресуди.

Њеном пажљивом анализом, а у правцу жалбених приговора, није нађена битна повреда одредаба кривичног поступка у облику како те жалба сугерише, нити и по службеној дужности било који други облик повреде процесног закона.

Прихватајући да је оптужени поступао као саизвршилац са још два непозната лица првостепени суд се креће у границама оптужбе. Задржавајући опис дјеловња са непознатим лицима свој закључак изводи из свестране и критичке оцјене свих изведених доказа. Правилно жалба примјећује да би се из исказа свједока Б.М и С.М., могло закључити да су та лица позната. Међутим она занемарује чињеницу да се чињенично утврђење не заснива само на исказима ових свједока, како за радње оптуженог, тако ни за остале саизвршиоце. Остали докази у међусобној вези са овим исказима, а повезани и са одбраном оптуженог дају довољно основа само за идентификовање оптуженог као једног од саизвршилаца, а не и за извођење поузданог закључка о томе ко су друга два саизвршиоца. Ради тога жалба без основа инсистира о нужности њиховог одређивања у изреци пресуде.

С друге стране радње оптуженог појединачно и њихове заједничке радње, онако како су чињенично описане у изреци побијане пресуде, у довољној су мјери одређене да из њих произилази саизвршилаштво у почињеном кривичном дјелу. Оне су разрађене и детаљно описане као реална дјелатност сваког од њих, у оном дијелу гдје је сами предузимају, па до њиховог заједничког дјеловања. Овако постављен опис одређује и њихов психички однос према тим радњама и заједничком дјеловању, дефинишући и њихову појединачну улогу, која карактерише саизвршилаштво. Понашање оптуженог је у таквој објективно-субјективној вези са понашањем осталих саизвршилаца, посебно са оним која су узроковала забрањену посљедицу, тако да са њима чини једну чврсту, јединствену и кохерентну цјелину, испољавајући се као елеменат заједничке дјелатности. Овакву изреку првостепени суд је прихватио дајући образложење које је у потпуној сагласности са њом, у свим оним чињеницама и

околностима које су одлучне за јасно дефинисање саизвршилачког поступања из кога произилазе елементи бића кривичног дјела.

Искази свједока, које суд цијени и прихвата и на којима заснива пресуду, критички су цијењени. Одређене непрецизности, које су посматране са временске дистанце неминовне, ипак су отклоњене њиховим повезивањем са другим прихваћеним доказима и нису се одразиле на одређеност и јасноћу датог образложења, а у крајњем исходу ни на правилност и потпуност утврђеног чињеничног стања.

У погледу чињеничног стања под тачком 1. изреке пресуде суд је имао ваљане доказе на којима је засновао своју одлуку. Свједоци чије исказе прихвата дали су такав опис околности и поступања оптуженог, да се не оставља мјеста сумњи у правилност изведеног закључка. Они су прецизни и сагласни у опису да оптужени са још два лица одводи А.Х., у касним вечерњим сатима, сви наоружани, гонећи га испред себе, док оптужени говори да се А.Х. никада неће вратити. А.Х. се заиста никад није ни вратио, нити се о њему било шта зна од те ноћи, па цијенећи све речено и власт оптуженог над њим, оправдан је закључак суда да га је заједно са овим лицима лишио живота.

И лишење живота Е.Х. је истом методологијом и вредновањем доказа поуздано разјашњено и утврђено. Оптужени је дошао наоружан из правца гдје су се чули пуцњи, веома је кратко вријема када из истог правца долази и свједок који је пронашао леш оштећеног, који је лишен живота из ватреног оружја, а у непосредној близини није било других наоружаних лица. То што оптуженом домаћица одговара да он није могао лишити живота оштећеног када сједи у кући, треба ставити у оквир оваквих околности и дешавања и њеног неминовног страха, па се наравно тиме и не може довести у сумњу став побијане пресуде.

У односу на чињенице из тачке 2. побијане пресуде примједбе жалбе се своде прије свега на немогућност свједока Б.М. да види догађај, а самим тим ни да се на основу њега заснује чињенично утврђење из изреке. Али када се пажљиво анализира њен исказ и исказ С.М., онда овакав приговор губи своју снагу. Свједок не описује само своје виђење догађаја, већ и оно што је чула да говоре оптужени, његови саизвршиоци и оштећени. Цио тај опис разоткрива кретање и дјеловање оптуженог и лица која су била са њим. Ријечи „Немој сине М., и ти имаш дјецу“, које чује свједок, а затим говор оптуженог који препознаје, надомјештају и оно што би се могло приписати „слабој видљивости“. С друге стране самим тим даје и додатну снагу истинитости интерпретације онога што свједок види. То што приликом увиђаја није пронађен канистер ни трагови жице, којом су оштећене везане, с обзиром да је неспорно све горело и угљенисано не може да оспори истинитост казивања свједока, а самим тим ни да доведе у сумњу утврђене чињенице.

Ради тога, код оваквог стања ствари, ни приговори који су упућени правилности и потпуности чињеничног стања немају основа.

Потпуно и правилно утврђујући чињенично стање првостепени суд изводи правилан закључак да је оптужени на овакав начин поступио супротно члану 3 став 1 тачка 1 IV Женевске конвенције о заштити лица за вријеме рата од 12. августа 1949. године и члану 4. став 2 тачка а) Допунског протокола уз Женевску конвенцију од 12. августа 1949. године о заштити жртава међународних оружаних сукоба (протокол II). Међутим на ово погрешно примјењује кривични закон и тиме чини повреду кривичног закона, јер је у вријеме извршења кривичног дјела, на основу члана 12 Уставног закона за спровођење устава Републике Српске, на снази био Кривични закон

Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (КЗ СФРЈ). Овај закон се морао примијенити по принципу временског важења кривичног законодавства, јер касније донесени закон није блажи за оптуженог. Примијењени закон од стране суда ступио је на снагу тек 1993. године („Службени гласник РС“ бр. 12/93), па је ову повреду закона ваљало, по службеној дужности, отклонити и радње оптуженог правилно правно квалификовати као кривично дјело ратног злочина против цивилног становништва из члана 142 став 1 у вези са чланом 22 КЗ СФРЈ.

Не постоји повреда закона на штету оптуженог, коју жалба налази у изрицању казне затвора од 20 година, што је по њеном становишту супротно укидању смртне казне које је услиједило преузимањем Европске конвенције о људским правима. Казна затвора није замјена за смртну казну већ је то самостална казна која уз њу прописана и могућност њеног изрицања није искључена.

Међутим, испитујући одлуку о казни, која је оптуженом изречена првостепеном пресудом, овај суд је нашао да је она престрого одмјерена. Све околности, како отежавајуће тако и олакшавајуће, које су од утицаја на врсту и висину казне, првилно су утврђене. Ипак ове околности нису имале онај значај који им припада и ради тога се нису у потпуности одразиле у висини изречене казне. Прије свега треба имати у виду да је отежавајуће околности на страни оптуженог требало цијенити у оквиру његовог саизвршилачког поступања у свакој појединој радњи, његовом доприносу посљедицама и тиме избалансирати њихов значај, а да смањена урачунљивост редукује и степен кривичне одговорности који се рефлектује код одмјеравања казне. С друге стране здравствено стање оптуженог јесте цијењено али с обзиром на веома тешке посљедице (стање послјеје можданог удара, са пратећим ефектима), које је верификовано обимном медицинском документацијом, оно има много већи утицај од датог у побијаној пресуди. Правилно диференциране и усаглашене отежавајуће и олакшавајуће околности, стављене у оквир запријеђене казне затвора, определијиле су овај суд да оптуженом, у складу са одребама члана 38 и 41 КЗ СФРЈ, изрекне казну затвора у трајању од 15 (петнаест) година. Управо оваквом казном и у овом трајању може се, по увјерењу овог суда, постићи сврха кажњавања прописана чланом 33 КЗ СФРЈ.

На основу члана 50 КЗ СФРЈ оптуженом је у изречену казну урачунато вријеме проведено у притвору од 25.12.1992. године до 28.7.1993. године и од 09.3.2006.године надаље.

Из изнесених разлога ваљало је на основу члана 387 став 1 Закона о кривичном поступку, дјелимичним уважавањем жалбе браниоца оптуженог и поводом те жалбе, а по службеној дужности, првостепену пресуду преиначити и пресудити као у изреци.

Записничар,
Софија Рибич

Предсједник вијећа,
Обрен Бужанин

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић